

อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน

Non-verbal Language of the Major Character in Romance novels

วรางคณา เสนสม¹

Warangkana Sensom

บทคัดย่อ

การศึกษครั้งนี้เป็นการศึกษานวนิยายออนไลน์ที่มีผู้อ่านมากที่สุดใน <http://my.dek-d.com/intuon55/writer/> ซึ่งเป็นบล็อกของนักเขียน นามปากกา บุษบาพาฝัน ได้แก่ เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้อวัจนภาษาของคู่พระนาง ในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก ผลการศึกษาปรากฏว่า การใช้อวัจนภาษาในนวนิยาย พาฝัน มี 7 ประเภท ได้แก่ เทศภาษา เป็นการแสดงระยะห่างระหว่างบุคคล กาลภาษา เป็นการแสดงสภาพวันเวลา เนตรภาษา เป็นการใช้ดวงตาเป็นสื่อในการบอกความหมาย สัมผัสภาษา เป็นการสัมผัสด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อาการภาษา เป็นการแสดงอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด วัตถุภาษา เป็นการใช้และเลือกวัตถุสิ่งของมาใช้เพื่อแสดงให้ทราบความหมาย และปริภาษาเป็นการใช้น้ำเสียงประกอบการพูด นอกจากนั้นในบางบริบทยังปรากฏอวัจนภาษาแบบผสมผสาน คือ มีอวัจนภาษามากกว่า 1 ประเภท โดยในบทสนทนา บทบรรยาย บทพรรณนา และเรื่องราวของตัวละคร มักใช้อวัจนภาษาเพื่อช่วยในการดำเนินเรื่อง เหตุการณ์ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ และอารมณ์คล้อยตามเกิดอรรถรส ในการอ่านมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากนวนิยายของ บุษบาพาฝันพบสัมผัสภาษา และอาการภาษาเป็นส่วนใหญ่ เพราะเน้นเรื่องความสัมพันธ์ และความรักของคู่พระนางเป็นหลัก

คำสำคัญ : อวัจนภาษา, คู่พระนาง, นวนิยายพาฝัน

Abstract

This study selected novels online as having the most read blogs about the writings of Busabapafun (<http://my.dek-d.com/intuon55/writer/>). The objective of this project was to observe the major character's use of non-verbal language in the author's romance novels. Seven categories have been chosen for study; Peoxemics, the distance between individual performances even in the day time, Chonemics, the date and time, Oculistics, used as a medium for the eyes, Haptics, used in contact with parts of the body, Kinesics, the expression of emotions, Objectics, the choice and use of materials used to indicate meaning, and Vocalics, the tone of the speech.. In conversation and stories, the characters often use non-verbal emotional events to assist in the

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

execution of will; this is intended to put the reader in an imaginary and amenable mood making it even more enjoyable to read. In Busabapafun novels it is often found that the languages are haptics and kinesics, These portray the relationship and love of the major character.

Keywords : non-verbal language, major character, romance novels

บทนำ

การสื่อสาร เป็นกระบวนการของการถ่ายทอดสารจากบุคคลฝ่ายหนึ่งโดยมีผู้ส่งสารและผู้รับสาร แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ วจนภาษา คือ การสื่อความหมาย โดยใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน และอวจนภาษา คือ การสื่อความหมายโดยไม่ใช้คำพูด หรือตัวอักษร วจนภาษาและอวจนภาษาจึงมีความสัมพันธ์กันเพราะเมื่อมนุษย์พูดคุ้ยโดยใช้วจนภาษา อวจนภาษาก็ปรากฏขึ้น เช่น พยักหน้า สายตาระยะ การใช้สายตา หรือการสื่อสารที่เข้าใจกันได้โดยไม่ใช้วจนภาษา (สวณิต ยมาภัย. 2526 : 23)

นวนิยาย คือ เรื่องสมมติ (fiction) ที่เขียนเป็นร้อยแก้ว เน้นความสมจริงตามเค้าโครงเรื่อง มีจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิง จรรโลงใจผู้อ่าน มีตัวละครเหตุการณ์และปัญหาตามจินตนาการของผู้เขียน ถ่ายทอดความรู้สึกรู้ออกมาให้ผู้อ่านสะท้อนอารมณ์ (ประภาศรี สีหอำไพ. 2531 : 97) ส่วนนวนิยายพาฝัน ถูกจัดเป็นนวนิยายประเภทโรแมนติกหรือ ประเภทเรื่องรัก เช่น ความรักระหว่างชายหนุ่มกับหญิงสาว ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผู้นิยมเขียน และนิยมอ่านกันมากที่สุด (เจือ สตะเวทิน. 2510 : 84) บุษบาพาฝัน เป็นนามปากกาของสุชาดา ภูแก้ว ชื่อเล่นว่า แดง เป็นนักประพันธ์นวนิยาย โดยนวนิยายที่ชอบประพันธ์มากที่สุดคือแนวโรแมนติก ดราม่า เคยเป็นครูสอนหนังสือที่โรงเรียนเอกชน และรับราชการในหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ก่อนที่จะผันตัวเองมาทำธุรกิจส่วนตัว และเขียนหนังสือ มีเว็บไซต์ในไอดีของเว็บไซต์เด็กดี (www.Dek-D.com) ใช้ชื่อบุษบาพาฝัน/สร้อยอินทนิล ปัจจุบัน

ทำงานเป็นนักเขียน (สถาพรบุ๊คส์ : 2558) ด้วยความนิยมในการอ่านนวนิยายประเภทพาฝัน ผลงานของบุษบาพาฝันจึงได้รับการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มมากกว่า 30 เล่ม อาทิ แผนร้ายกุศโลบายรัก เพลิงรักเพลิงเสนหา พรารักลงใจ เล่ห์สวาททาสรัก ตำนักรักข้ามภพ เกมร้ายฝ่ายเกมรัก ร้อยเล่ห์มายารัก รอยแค้นแสนรัก รักร้อนซ่อนปมร้าย ฯลฯ

อวจนภาษามักพบในงานเขียนประเภทนิยาย โดยสอดแทรกในการดำเนินเรื่อง เพื่อให้ทราบลักษณะของฉาก บรรยากาศ เวลา สถานที่ หรือสิ่งแวดล้อมในบริบทนั้น ๆ จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้รับสารสามารถเข้าใจเรื่องราวและเกิดจินตภาพตามได้แม้ไม่ต้อง มีการใช้ถ้อยคำใด ๆ โดยเฉพาะการอ่านวรรณกรรม ในปัจจุบันไม่จำเป็นต้องอ่านจากในหนังสือที่เป็นรูปเล่มเพียงอย่างเดียว เพราะด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างไร้พรมแดนในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้เกิดนวัตกรรมการอ่านรูปแบบใหม่ คือ การอ่านออนไลน์จากผู้เขียนที่สามารถสร้างบล็อก (Blog) ได้เองในเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เขียนที่มีความสามารถหรือมีจินตนาการมาถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดผ่านตัวอักษรและเรื่องราวของตัวละคร จนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจ ที่จะศึกษาและวิเคราะห์การใช้อวจนภาษาของ คู่พระนาง เพราะด้วยเนื้อหาที่มุ่งนำเสนอความรักของคู่ชายหญิง โดยคัดเลือกนวนิยายของบุษบาพาฝันที่มีผู้อ่านมากที่สุดในบล็อกงานเขียนของบุษบาพาฝัน คือ เล่ห์สวาททาสรัก เพื่อให้ทราบลักษณะการใช้อวจนภาษาของคู่พระนาง ในนวนิยายพาฝัน ตลอดจนนำไปเป็นแนวทาง ในการศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการใช้อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก ของบุษบาพาฝัน

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาลักษณะการใช้อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝันของบุษบาพาฝัน ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้สำรวจและคัดเลือกผลงานที่มีผู้อ่านมากที่สุดในเว็บไซต์งานเขียนของบุษบาพาฝัน ได้แก่ เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก ซึ่งมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคัดเลือกผลงานที่มีผู้อ่านมากที่สุดในเว็บไซต์งานเขียนในนามของบุษบา พาฝัน ได้แก่ เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับนวนิยายและอวัจนภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และตีความ

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ศึกษารายละเอียดและเนื้อหาของนวนิยาย เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก

2.2 วิเคราะห์ลักษณะการใช้อวัจนภาษาตามแนวคิดของสวณิต ยมาภัย (2526 : 41-48) ซึ่งแบ่งอวัจนภาษาออกเป็น 7 ประเภท คือ

1. เทศภาษา หมายถึง ภาษาที่ปรากฏขึ้นจากลักษณะของสถานที่ทำการสื่อสารกัน รวมทั้งระยะที่บุคคลทำการสื่อสารกันด้วย

2. กาลภาษา หมายถึง การใช้เวลาเพื่อแสดงเจตนาของผู้ส่งสารที่จะก่อให้เกิดความหมายเป็นพิเศษอย่างใด อย่างหนึ่งแก่ผู้รับสาร เช่น ยามกลางคืน ยามเช้า และการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน เป็นต้น

3. เนตรภาษา หมายถึง การใช้ดวงตา หรือสายตาเพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความประสงค์และทัศนคติบางประการในตัวผู้ส่ง

สาร เช่น การค้อน การชำเลื่อง น้ำตาไหล เป็นต้น

4. สัมผัสภาษา หมายถึง การใช้สัมผัสด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อสื่อความรู้สึกและอารมณ์ รวมทั้งความปรารถนาที่ฝังลึกอยู่ในใจของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น การกอด การลูบไล้ การแตะเบา ๆ เป็นต้น

5. อาการภาษา หมายถึง การใช้การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อสื่อสาร เช่น การใช้มือ สีหน้า ท่าทาง เป็นต้น

6. วัตถุภาษา หมายถึง การใช้และเลือกวัตถุสิ่งของมาใช้เพื่อแสดงให้ทราบถึงความหมายบางอย่าง เช่น การแต่งกาย เครื่องประดับต่าง ๆ เป็นต้น

7. ปริภาษา หมายถึง การใช้น้ำเสียงประกอบถ้อยคำที่พูดออกไป เช่น เสียงสูง – ต่ำ เสียงห้วน เสียงตะโกน เสียงที่ขาดเป็นห้วง ๆ เป็นต้น

2.3 เลือกศึกษาและวิเคราะห์อวัจนภาษาเฉพาะบริบทของคู่พระนาง

3. ขั้นนำเสนอข้อมูล

3.1 นำผลการวิเคราะห์ นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3.2 สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

ผลการศึกษา

การใช้อวัจนภาษาของคู่พระนาง ในนวนิยายพาฝัน สรุปตามแนวคิดของลักษณะ การใช้อวัจนภาษาของสวณิต ยมาภัย ได้ดังต่อไปนี้

เทศภาษา

เทศภาษา หมายถึง ภาษาที่ปรากฏขึ้นจากลักษณะของสถานที่ทำการสื่อสาร

ตัวอย่างที่ 1

มินตราเริ่มรู้สึกตัว ด้วยรู้สึกเย็น ที่ใบหน้า และหน้าอกที่เธอใช้ผ้าชุบน้ำไล่เบา ๆ เธอค่อย ๆ ลืมตาขึ้น และทันทีที่เธอเห็นหน้าเขาที่ก้มหน้าอยู่เพียงแค่นี้ ก็ลุกพรุดขึ้นอย่างตกใจทันที (ข้อ

เสนอ. 2552 : 2)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มี
อวัจนภาษาที่เป็นเทศภาษาแสดงระยะห่าง ของ
บุคคล คือ เธอเห็นหน้าเขาที่ก้มหน้า อยู่เพียงแค
คืบ ซึ่งเป็นการคาดคะเนระยะ ว่าอยู่ใกล้กันมาก
จนเกิดอาการภาษาตามมา คือการลุกพรวดขึ้น
อย่างตกใจ

ตัวอย่างที่ 2

รพีล้มตัวลงนอนเคียงข้างเธออีกครั้ง และ
กอดเธอไว้ มินตราเหมือนจะได้อุ่น จากกายเขา
เพียงครู่ เธอก็หลับเียบบนอ้อมกอดเขา และ
เขาก็หลับสนิทลงจริง ทั้งที่ ยังกอดเธออยู่ (ความ
เข้าใจของมินตรา. 2552 : 4)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มี
อวัจนภาษาที่เป็นเทศภาษา คือ **รพีล้มตัวลงนอน
เคียงข้างเธออีกครั้ง** ประกอบกับมินตรารู้สึกได้รับ
ไออุ่นจากอีกฝ่ายด้วยอ้อมกอด จึงยิ่งแสดงความ
ใกล้ชิดของตัวละครที่สนิทแนบแน่นขึ้นอีก

ตัวอย่างที่ 3

เมื่อเธอเร่งฝีเท้าออกวิ่ง และแทบจะล้มหน้า
เขาไป เขาต้องรั้งกายเธอไว้ให้หยุดรอ

“มิน อย่า....มิน มิน หยุดก่อน”

(เสนอ. 2552 : 13)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง
มีอวัจนภาษาที่เป็นเทศภาษา คือ **เมื่อเธอเร่งฝีเท้า
ออกวิ่ง และแทบจะล้มหน้าเขาไป** แสดงระยะ
ห่างของตัวละครที่อีกคนเกือบจะแซงหน้า ดังนั้นตัว
ละครจึงอาจอยู่ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน
มาก เพราะด้วยบริบทต่อมา ฝ่ายชายก็สามารถรั้ง
กายฝ่ายหญิงไว้ได้

กาลภาษา

กาลภาษา หมายถึง การใช้เวลา เพื่อแสดง
เจตนาของผู้ส่งสาร ที่จะก่อให้เกิดความหมาย เป็น
พิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้รับสาร เช่น ยามกลาง
คืน ยามเช้า และการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน
เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

แสงสว่างยามเช้าลอดเข้ามา จากม่านบังตา
สีขาว ทำให้ห้องสว่างเรืองขึ้น มินตรารู้สึกตัว และ
ค่อย ๆ ลืมตา รู้สึกว่ามีมือของตัวเอง มีมือของใคร
จับอยู่ และรู้สึกอึดอัด เหมือนกับถูกรัดรั้ง จนต้อง
พยายามพลิกกาย

(ความเข้าใจของมินตรา. 2552 : 4)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มี
อวัจนภาษาที่แสดงเวลาชัดเจน คือ **แสงสว่าง ยาม
เช้า** และลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสถานที่อัน
เกิดจากแสงสว่างนั้น คือ **ทำให้ห้องสว่างเรืองขึ้น**
เมื่อย้อนไปถึงสภาพก่อนหน้าที่ยังมืดอยู่

ตัวอย่างที่ 2

รพีปลุกให้มินตราตื่นแต่เช้ามีด พาสาวน้อย
ไปซื้อจักรยานเล่น รอบ ๆ สวน ที่กว้างใหญ่ไพศาล
พาเธอไปนั่งที่เนินเขาที่มีหญ้าขึ้นเขียวขจี ละออง
หมอกที่ปกคลุมหุบเขา เหมือนทะเลหมอกลอย
อ้อยอิ่ง งดงาม มินตราตื่นตื่นมากมายกับภาพตรง
หน้า (หวานรัก. 2552 : 11)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มี
อวัจนภาษาที่เป็นกาลภาษาแสดงเวลา คือ คำว่า
เช้ามีด นอกจากนั้นในบรรยายกาของละออง
หมอกที่ปกคลุมหุบเขา ก็เป็นกาลภาษาบอก
สภาพภูมิอากาศในยามเช้าที่จะพบเห็นตามช่วง
เวลา

ตัวอย่างที่ 3

ยามค่ำเมื่อพระอาทิตย์กำลังจะลับ ขอบฟ้า
รพีพาเธอมายืนที่ระเบียง และส่ง กล้องถ่ายรูปให้
“ผมเพิ่งนึกได้ มินอยากถ่ายรูปมั้ย...อะ ถ่ายภาพ
วิวสวย ๆ ไว้จ๊ะ” (หวานรัก. 2552 : 11)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มี
อวัจนภาษาที่แสดงเวลาชัดเจน คือ **ยามค่ำ** และการ
บรรยายลักษณะของพระอาทิตย์กำลังจะลับขอบ
ฟ้า ซึ่งเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกเวลาเย็น ๆ หรือใกล้ค่ำ

เนตรภาษา

เนตรภาษา หมายถึง การใช้ดวงตา หรือ
สายตาเพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความ

ประสงค์และทัศนคติบางประการในตัวผู้ส่งสาร เช่น การค่อน การขำเลียง น้ำตาไหล เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

“จะไปบ้านมัยจะพาไป”

สายตาเธอมีประกายยินดีขึ้นทันที แต่แล้วก็เอ่ยออกมา

“เออ...แต่อย่าเลยละะ ไปทำธุระของคุณดีกว่า” (มารุ่งเทพฯ. 2552 : 6)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นเนตรภาษา คือ สายตาเธอ มีประกายยินดีขึ้นทันที แสดงลักษณะของแววตาที่มีความยินดีหรือดีใจ หลังจากได้ฟังประโยค ที่ต้องการได้ยิน

ตัวอย่างที่ 2

“อือ...เพราะครั้งแรกมันมีเช็ทส์เกิดขึ้นมาก่อน และผมก็ไม่ได้รักเขามาก่อน มันก็เลยไม่ต้องบอก มันเลยเวลาที่จะบอกไปแล้ว”

“แล้วกับมิน ไม่เลยเวลาที่จะบอก หรือคะ” เธอถามเขาด้วยดวงตาที่ค้นหา ความจริง

“มิน...ผมอยากบอกคุณ ว่าผมทั้งรัก ทั้งเสนาหา ประารถนาคุณจริง ๆ” (หวานรัก. 2552 : 11)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาเกิดขึ้นในข้อความที่ว่า เธอถามเขาด้วยดวงตาที่ค้นหาความจริง ซึ่งโดยปกติแล้วการถามต้องใช้ในกรณีเป็นคำพูด แต่ผู้เขียนใช้ดวงตาหรือเนตรภาษาในการสื่อสายตาแทนประโยคคำถามด้วยถ้อยคำเพื่อต้องการคำตอบ

ตัวอย่างที่ 3

เธอเพียงพยักหน้า แต่ดวงตาเธอยังเบิกค้ำมองเขาด้วยสายตาประหวั่นพรั่นพรึง รพีจำต้องขยับรถออกมาจากตรงนั้น และอยากให้ถึงกรุงเทพฯ เร็วที่สุด เขาปรายตามองเธอ ที่นั่งเงียบอยู่ตลอดเวลา (เหตุเกิดขึ้นอีก. 2552 : 28)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นเนตรภาษา คือ ดวงตาเธอยังเบิกค้ำ มองเขาด้วยสายตาประหวั่นพรั่นพรึง ทั้งนี้คำว่า “เบิกค้ำ” เป็นอาการตกใจชั่วขณะ รวม

ทั้ง “ประหวั่นพรั่นพรึง” ที่แสดงลักษณะความกลัวหรือหวั่นเกรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นยังมีคำว่า ปรายตา คือแอบมองหรือเหล่มองเพื่อไม่ให้อีกฝ่ายรู้ตัวว่ากำลังมองอยู่

สัมผัสภาษา

สัมผัสภาษา หมายถึง การใช้สัมผัสด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อสื่อความรู้สึก และอารมณ์ รวมทั้งความปรารถนาที่ฝังลึกอยู่ในใจของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น การกอด การลูบไล้ การตะเบา ๆ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

มินตราใจเต้นระทึกที่จนเหมือนมีกลองรัวเร้าอยู่ในอก เมื่อเขาก้มลงจูบอย่างดูดดื่มมันนาน และเริ่มที่จะซุกใช้ปลายจมูกโด่งแหลมลงบน ซอกคอเบา ๆ มือเลื่อนมาประคองแผ่นหลัง เธอไว้ ลูบไล้ระเรื่อยลงไปจนถึงเอว ปลดผ้า ผูกเอวบนเสื้อคลุมของเธอออกจากกาย เหลือเพียงชุดนอนสีชมพูอ่อน เนื้อละเอียดนุ่มเท่านั้น กายเธอสั่นสะท้านจนรพรู้สึกเมื่อเขาเลื่อนมือโลมไล้

จากตัวอย่างบทพรรณนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นสัมผัสภาษาชัดเจน ได้แก่

ซุกใช้ปลายจมูก โด่งแหลม ลงบนซอกคอเบา ๆ มือเลื่อนมาประคองแผ่นหลังเธอไว้ ลูบไล้ระเรื่อยลงไปจนถึงเอว กายเธอสั่นสะท้านจนรพรู้สึกเมื่อเขาเลื่อนมือโลมไล้ (ไม่มีปาฏิหาริย์สำหรับมินตรา. 2552 : 10)

ตัวอย่างที่ 2

เธอเข้ามาดึงแขนเขาให้ลุกขึ้น เขากลับดึงตัวเธอจนล้มไปบนที่นอนด้วยกัน หอมแก้มกรุ่นหอมทั้งสองข้าง และแก้งไล้ปลายคางให้หนาวสั่นกับซอกคอ จนมินตราดิ้นหนี เขาก็ยังแก้งซุกใช้ทั้งสองยังคงแก้งกันอยู่บนเตียง เธอลุกขึ้นตั้งหลักและใช้หมอนฟาดเขา เขาโถมเข้ารวบตัวเธอไว้ กอดรัดพิดเหวี่ยงเธออยู่บนเตียง (เวทีมวยหญิง. 2552 : 14)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นสัมผัสภาษาหลายลักษณะ เช่น

การดึงแขน การดึงตัว การหอมแก้ม การไล่ปลายคาง การชุกใช้ การรวบตัวมากอด นอกจากนั้นกิริยา **หนวดสีกับชอกคอ** ทำให้เห็นการสัมผัสที่ชัดเจน รวมถึงมีการใช้ คำคล้องจอง คือ **กอดรัดพิดีเหวี่ยง** แสดง การหยอกล้อกันของคู่รัก

ตัวอย่างที่ 3

เธอมองหน้าเขาหนึ่ง ๆ จ้องตาเขา จนปลายจมูกชนปลายจมูกของเขาอยู่ครู่หนึ่ง (ความลับแตก. 2552 : 17)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นสัมผัสภาษา คือ **ปลายจมูกชนปลายจมูก** แสดงอวัยะของทั้งสองฝ่าย ที่สัมผัสกันด้วยความหวานไหวและความรักที่มีต่อกัน

อาการภาษา

อาการภาษา หมายถึง การใช้ การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อสื่อสาร เช่น การใช้มือ สีหน้า ท่าทาง เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

“เอ่อ...ไม่ทราบสิคะ แต่มีคนคงไม่อายุหรอกคะ ยังไงก็ต้องต้องอายุอยู่ดี”

“ผิวเมียกัน พออยู่ด้วยกันจนชิน ก็จะไม่อายุกันหรอก ถ้าไม่เชื่อต้องลองดูนะ”

คำว่าผิวเมียทำให้เธอยิ่งรู้สึกหน้าชา วูบวาบแดงกล้า และพยายามข่มอาย เบี่ยงกายออกจากอ้อมกอดของเขา (วันนี้เธอชอบรักหรือยัง. 2552 : 9)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นอาการภาษา แสดงอาการ **หน้าชาวูบวาบ** ทั้งนี้ข้อความนี้อาจเกิดใน ภาวะอารมณ์โกรธก็ได้ แต่ในบริบทนี้เมื่อมีคำว่า **แดงกล้า** ตามมา จึงเป็นอาการเขินอาย ต่อบุคคลที่อยู่ตรงหน้า

ตัวอย่างที่ 2

เขาเอ่ยจบตรงเข้าจับบ่าเธอไว้ทั้งข้าง มินตราสีหน้าตระหนก เธอไม่เคยเห็นสีหน้าโกรธเกรี้ยวขนาดนี้ของเขาเลยสักครั้ง ดวงตา ที่เคยหวานกรุ้มกริมยามที่อยู่ในอารมณ์รัก บัดนี้ดุกร้าวเหี้ยมเกรียม จับร่างเธอเหวี่ยงลงบน ที่นอนกระซกซดแซกตัวสววย จนเธอเหมือน จะได้ยิน

เสียงมันฉีกขาด และมันก็หลุดออกจากร่างกระเด็น หรือไปปะทะกับฝาห้องร่วงลงสู่พื้น (มินตราโดนลงทัณฑ์. 2552 : 18)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นอาการภาษาหลายอย่าง โดยเป็นการแสดงสีหน้าและอารมณ์แห่ง ความเกรงกลัวของมินตราและความโกรธของอีกฝ่าย เช่น **สีหน้าตระหนก สีหน้าโกรธเกรี้ยว** รวมไปถึงลักษณะของใบหน้า **ดุกร้าว เหี้ยมเกรียม** ตลอดจนการแสดงกิริยาที่รุนแรง เช่น **จับร่างเธอเหวี่ยง กระซกซดแซก** หรือแม้แต่การที่วัตถุ **กระเด็น** หรือไปปะทะ กับฝาห้องร่วงลงสู่พื้น

ตัวอย่างที่ 3

มินตราโกรธจนตัวสั่น เธอตะโกนใส่หน้าเขาทันที “มินไม่รู้ อยากคิด อยากทำอะไรก็ทำเถอะคะ มินบอกอะไรไม่ได้ เพราะว่ามินไม่รู้ เข้าใจมั๊ย” (ความรู้สึกเจ็บแค้นของรพี. 2552 : 23)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นอาการภาษา คือ **มินตราโกรธจนตัวสั่น** แสดงภาวะอารมณ์ที่โกรธมากเมื่อเจอเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด จนมีอาการ “ตัวสั่น” ซึ่งเป็นการโกรธจนควบคุมอารมณ์ไม่อยู่

วัตถุภาษา

วัตถุภาษา หมายถึง การใช้ และเลือกวัตถุสิ่งของมาใช้เพื่อแสดงให้ทราบถึงความหมายบางอย่าง เช่น การแต่งกาย เครื่องประดับ ต่างๆ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

เธอรีบนั่งลงให้ฟองสบู่ปิดบังร่างไว้ เขาเข้ามาใช้ฟองสบู่ลูบไล่ให้ทั่วร่าง เธอใช้ มือซ่อนฟองสบู่ในอ่างขึ้นเล่น และเริ่มป้าย ตามตัวเขาอย่างนึกสนุก (เสนหา. 2552 : 13)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นวัตถุภาษา คือ **ฟองสบู่** ที่ปรากฏอยู่ในบทบรรยายหลายครั้ง โดยนำมาใช้เป็นวัตถุสำหรับสื่อความหมาย การนำมาปิดบังร่างกายที่เปลือยเปล่าในขณะอาบน้ำ รวมไปถึงการนำฟองสบู่มาลูบไล่ และซ่อนเล่นเพื่อเป็นการยั่ววนอีกฝ่าย

ตัวอย่างที่ 2

มินตรานอนหลับตานิ่ง อยู่คนเดียว ในห้องพิเศษ เธอหลับสนิทเมื่อหมอฉินดิดยา คลายเครียดให้เมื่อเธอท้อและร้องไห้อววาย กรีดเสียงด้วยความหวาดกลัวอยู่หลายครั้ง รพีเข้ามานั่งอยู่ที่ข้างเตียง จับมือเธอไว้ (ความบื้อของมิน. 2552 : 15)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นวัตถุภาษา คือ **อยู่คนเดียวในห้องพิเศษ** ด้วยบริบทหลังที่บอกว่า เธอหลับสนิทเมื่อหมอฉินดิดยาคลายเครียดให้ทำให้ทราบว่ามีมินตราอยู่พักรักษาตัวอยู่ในห้องพิเศษ ของโรงพยาบาล โดยไม่ต้องอธิบายหรือชี้แจงให้ทราบว่าที่นี่คือโรงพยาบาล เพราะมีการใช้วัตถุภาษาเป็นตัวกำหนดสถานที่นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 3

เสียงโทรศัพท์ของมินตราที่อยู่บนที่นอนดังขึ้น เธอเงยมองหน้ารีฟิดหนึ่ง และเดินไปหยิบโทรศัพท์ เธอยืนมองเบอร์หนึ่ง ๆ และคิดอย่างสับสน ก่อนที่เธอจะตัดสินใจรับ รพีเดินมาคว้าโทรศัพท์จากเธอไปดูเบอร์ และกดรับสายทันที (ความรู้สึกเจ็บแค้นของรพี. 2552 : 23)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นวัตถุภาษา คือ **โทรศัพท์** ที่เป็นชนวนเหตุให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความกังวลที่กลัวคนรักเข้าใจผิด ความคิดสับสนว่าจะรับหรือไม่ การตัดสินใจคว้าโทรศัพท์เพื่อกดรับให้รับรู้ว่าเป็นสายใคร

ปริภาษา

ปริภาษา หมายถึง การใช้คำเสียงประกอบ ถ้อยคำที่พูดออกไป เช่น เสียงสูง – ต่ำ เสียงห้วน เสียงตะโกน เสียงที่ขาดเป็นห้วง ๆ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

“เธอเนี่ยจะมาเป็นผู้จัดการไร หรือว่า คุณย่าส่งเธอมาให้ฉันอีกคน”

เขาเอ่ยขึ้นด้วยเสียงเรียบเย็น พอกับ สีหน้าของเขา (ปฏิบัติการ. 2552 : 1)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นปริภาษา คือ **เสียงเรียบเย็น** ซึ่งเป็นลักษณะของเสียงที่ไม่มีอารมณ์ หรือความรู้สึกปะปน นอกจากนั้นคำว่า “เย็น” ยังเข้ามาเน้นเสียงเรียบให้ดูน่าเกรงขาม รวมทั้งมีการเปรียบเทียบเข้ากับสีหน้าของตัวละคร ให้เห็นความสัมพันธ์กันของเสียงและสีหน้า ได้ชัดเจนขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

“มินจะไปเข้าห้องน้ำคะ”

เธอเอ่ยเบา ๆ เสียงยังเครือสะท้อน ผลจากเขาเดินเข้าไปห้องน้ำสุดหูหึ่งทันที และฟังประตูไว้ง ๆ (โรงแรมริมแม่น้ำ. 2552 : 7)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นปริภาษา คือ **เธอเอ่ย เบา ๆ เสียงยังเครือสะท้อน** ซึ่งแสดงอาการโศกเศร้าอันผ่านการร้องไห้หนักมา ทำให้ยังมีเสียงเครือปนสะท้อน และร่างกายสั่นสะท้าน

ตัวอย่างที่ 3

“คุณพี คุณพี ช่วยมินด้วย”

เธอกรีดเสียงร้องลั่นห้อง และลุกพรุดขึ้นทันที เขาเข้รรวบตัวเธอออกไว้อูบหลัง เบา ๆ (ความบื้อของมิน. 2552 : 15)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นปริภาษา คือ **เธอกรีดเสียงร้องลั่นห้อง** แสดงอาการขอความช่วยเหลือ จากบริบทข้างต้น สะท้อนภาพตัวละครที่กำลังเผชิญเหตุการณ์ที่โหดร้ายหรือหวาดกลัวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนต้องกรีดเสียง หรือกรีดเสียงดังด้วยความตกใจ

สรุป

จากการศึกษาอวัจนภาษาของ คู่พระนางในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก สรุปได้ว่าผู้เขียนมีการใช้อวัจนภาษาทั้ง 7 ประเภท คือ เทศภาษา กาลภาษา เนตรภาษา สัมผัสภาษา อากาษา วัตถุภาษา และปริภาษา ซึ่งอวัจนภาษาเหล่านี้จะปรากฏในบทบรรยาย บทสนทนา เกี่ยวกับ

กิริยาและอารมณ์ต่าง ๆ ของตัวละคร สภาพบริบททางสังคม รวมถึงวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วย

อวัจนภาษาที่ปรากฏมีลักษณะการใช้ภาษาดังนี้

1. เทศภาษา ผู้เขียนใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นระยะห่างระหว่างบุคคลในบริบท เช่น ความใกล้ชิด ความห่างไกล

2. กาลภาษา ผู้เขียนใช้ภาษา ที่แสดงให้เห็นสภาพวันเวลาต่าง ๆ เช่น เช้ามืด รุ่งสาง รวมถึงมีการใช้สภาพภูมิอากาศ บอกลักษณะการคาดคะเนเวลา เช่น หมอกหนา แสงรำไร

3. เนตรภาษา ผู้เขียนใช้ภาษา บรรยายลักษณะของการใช้ดวงตาเป็นสื่อ ในการบอกความหมาย เช่น ดวงตาทวนเยิ้มกรุ่มกรุ้ม การจ้องมองเพื่อหาคำตอบ

4. สัมผัสภาษา ผู้เขียนใช้สัมผัส ภาษา บรรยายถึงกิริยาการสัมผัสส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสัมผัสหรือถูกเนื้อต้องตัวกันของคู่พระนาง

5. อากาษา ผู้เขียนใช้ภาษา บรรยายถึงกิริยาและพฤติกรรมของคู่พระนาง เพื่อแสดงให้เห็นทราบถึงอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ เช่น ดีใจ เสียใจ ห่วงใย ตกใจ โศกเศร้า อาลัยอาวรณ์ ทำให้ทราบถึงบุคลิก ลักษณะนิสัยของตัวละคร เช่น การทำสีหน้าท่าทาง

6. วัตถุภาษา ผู้เขียนใช้ภาษาที่มีวัตถุภาษาเกี่ยวข้องเพื่อบอกบริบทของสังคมในเวลานั้น ๆ เช่น การแต่งกายของคู่พระนาง สิ่งของในสถานที่ต่าง ๆ

7. ปริภาษา ผู้เขียนใช้ภาษาที่มีการใช้น้ำเสียงประกอบการพูด เช่น การตวาดก้อง เสียงกร้าว เสียงเย็น

อภิปรายผล

จากการศึกษาลักษณะการใช้ อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาท ทาสรัก พบว่าอวัจนภาษาที่ปรากฏในเรื่องมากที่สุด ได้แก่ สัมผัสภาษา และอวัจนภาษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญใน การบรรยายและอธิบายลักษณะการกระทำของบุคคลได้อย่างชัดเจน สัมผัสภาษาทำให้เห็นการเคลื่อนไหวของร่างกายในอิริยาบถต่าง ๆ ส่วน อากาษาก็ทำให้รู้ภาวะทางจิตใจของ ตัวละคร ในด้านอารมณ์และความรู้สึก นอกจากนั้นอวัจนภาษาด้านอื่น ๆ ก็มีส่วนช่วยให้เรื่องราวในนวนิยายดำเนินไปอย่างได้อรรถรส โดยเฉพาะนวนิยายพาฝันหรือนวนิยายโรแมนติคที่เน้นเรื่องราวความรักของคู่หนุ่มสาว แต่ละฉากมักสอดแทรกบทชวนฝันที่มีการถูกเนื้อต้องตัวหรือการสัมผัสกันของคู่พระนาง ทำให้เป็นที่ชื่นชอบ และชวนติดตาม หากพิจารณาตามเพศและวัยแล้วนั้น อาจกล่าวได้ว่า เพศหญิงวัยรุ่นหรือแม้แต่วัยทำงาน โดยเฉพาะผู้อยู่ในสถานะโสดจะนิยมอ่านนวนิยายประเภทนี้เป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับนวนิยายของบุษบาพาฝัน ที่ตอบรับกระแสโลกในการถ่ายทอดตัวอักษรผ่านโลกออนไลน์ เหมาะสำหรับหนอนหนังสือในยุคสมัยที่เทคโนโลยีเข้าถึงแทบทุกหย่อมหญ้า ดังนั้น เหตุผลสำคัญในการเลือกนวนิยาย เรื่อง เล่ห์สวาท ทาสรัก ของบุษบาพาฝันมาใช้ในการศึกษา คือ จำนวนของผู้เข้าชมซึ่งเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงความนิยมของผู้อ่าน ทำให้อธิบายได้ว่าตราบดีที่มนุษย์ยังใช้อวัจนภาษาควบคู่กับวัจนภาษา นวนิยายประเภทนี้จะยัง คงอยู่ และได้รับการพัฒนาด้านการใช้ภาษา จากนักเขียนรุ่นใหม่ที่มีจินตนาการและศิลปะ ในการสร้างสรรค์สืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เจื้อย สตะเวทิน. (2510). *ศิลปะการประพันธ์*. พระนคร : อักษรเจริญทัศน์. เด็กดี. (2552). *เล่าให้สวาททาสรัก*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://my.dek-d.com/intuon55/writer/>.
- ประกาศรี สีหอำไพ. (2531). *การเขียนแบบสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สถาพรบุ๊คส์. (2558). *สัมภาษณ์นักเขียน*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.satapornbooks.co.th/>.
- สวณิต ยมาภัย. (2526). *การสื่อสารของมนุษย์*. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.